

15 ביוני, 2009

עמדת אומ"ץ בנושא: המאבק של הממשלה בשחיתות

מוגש לוועדה לביקורת המדינה לדיון בנושא:

"86% מהישראלים: המאבק של הממשלה בשחיתות אינו יעיל"**הצעה לסדר היום לדיון מהיר של ח"כ אופיר פינס**

העובדה שרוב מוחץ של הציבור הישראלי (86%) הביע חוסר אמון בדרכי המאבק של הממשלה בשחיתות הציבורית, אינה מפתיעה אותנו.

בשנים האחרונות ככל שהלכה והתעצמה השחיתות הציבורית, וטיפסה מדרגה והפכה גם לשחיתות שלטונית, התברר שחוסר האמון של הציבור בניקיון כפיהם של שליחיו צובר תאוצה. בהקשר לכך, עלינו לציין בצער, כי בשעתו, טענו למעלה ממחצית האזרחים שהשתתפו במדגם בנושא השחיתות, כי "מי שאינו מושחת אינו יכול להגיע לתפקידים פוליטיים בכירים במדינה". זה היה אמור להיות תמרור אזהרה לכולנו, אך הכתובת על הקיר דהתה והאטימות שפקדה את הציבור בנושא השחיתות הציבורית עלתה וצפה מחדש.

בהקשר לכך, ברצוננו להדגיש, כי בשעתו החליטה הכנסת להקים ועדה פרלמנטרית לחקר השחיתות הציבורית. ראש הממשלה באותה עת, אריאל שרון, הסכים לכך בלית ברירה, ונקבע כי בראש הוועדה יעמוד ח"כ מיכאל איתן שכהן אז כיו"ר ועדת ביקורת המדינה. אבל הוועדה לא קמה בגלל הקדמת מועד הבחירות.

תנועת אומ"ץ פנתה בשעתו אל יו"ר הכנסת לשעבר ח"כ דליה איציק בבקשה לחדש את הקמת הוועדה, אך נענתה בסירוב בנימוקים פורמאליים שונים.

נראה לנו שזו השעה שהכנסת תשמש דוגמא אישית לאזרחי המדינה ונבחרים העם יקימו מחדש את הוועדה האמורה, שאחד מיעדיה העיקריים להחזיר לציבור את האמון שנבחריו ואת האמונה שנקטים צעדים כנים ומשמעותיים כדי לצמצם את נגע השחיתות.

במקביל להקמת הוועדה, מן הדין שהכנסת תפנה בקריאה דחופה לממשלה לחזק את גופי אכיפת החוק ע"י גיוס כוח אדם מספיק, הגברת שיתוף הפעולה בין מחלקות החקירות, העמקת עבודת המודיעין לאיסוף מידע.

גם הפרקליטות ובתי המשפט צריכים להפסיק התנהגות סלחנית כלפי אישי ציבור שסרחו.

היזמה האחרונה של משרד המשפטים לעבות את עבירת "הפרת האמונים" ולהחריף את הענישה לגבי עבירה זו הינה יזמה ברוכה.

מעניין לעניין באותו עניין: סוד גלוי הוא שהממשלה הקודמת, סיימה את תפקידה, בעקבות התפטרותו של ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט, שהוחשד בביצוע עבירות פליליות, בעלות משקל ועניין עדיין תלוי ועומד לקראת הכרעה משפטית. גם שר האוצר לשעבר, אברהם הירשזון היה חלק מהשחיתות השלטונית והורשע באחרונה בבית המשפט בעבירות פליליות חמורות.

עלינו לציין, את פעילותו היעילה והמבורכת של משרד מבקר המדינה, בראשותו של המבקר השופט (בדימוס) מיכה לינדנשטראוס, שהיה ועדיין מהווה ראש החץ במאבק בשחיתות השלטונית הממלכתית, המוניציפאלית והציבורית. למאבק זה תרמו רבות היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, הפרקליטות ומשטרת ישראל.

תנועת אומ"ץ לא עמדה מן הצד בחשיפת פרשות שחיתות, בהעברת מידע חיוני לרשויות החוק ולתקשורת, ובצניעות אומר שיש לנו חלק נכבד במתן גיבוי ציבורי, בעידוד הגורמים הנ"ל, ולעיתים בהפעלת לחצים שהתגבשו מאליהם.

לקראת הבחירות האחרונות פנתה תנועת אומ"ץ לכל ראשי המפלגות ברשימות שהתמודדו, בקריאה שיכללו סעיפים במצעיהן הכוללים התחייבות להלחם בשחיתות השלטונית.

צר היה לנו להיווכח שרק ראשיתן של שתי מפלגות: "קדימה", ו"מר"צ" השיבו בחיוב, לעומת זאת שאר ראשי המפלגות לא הגיבו.

בניגוד לציפיות המוקדמות נדחק לקרן זוית נושא השחיתות במערכת הבחירות האחרונה אם בשל מבצע עופרת יצוקה, שנערך ערב הבחירות, ואם בשל הסתייגותם של מרבית ראשי המפלגות כמפורט לעיל.

שמחנו לשמוע לאחר הבחירות על יוזמה של מבקר המדינה, שפנה אל ראש הממשלה בנימין נתניהו בבקשה שבהסכמים הקואליציוניים לממשלה החדשה תהיה התייחסות לנושא המאבק בשחיתות, אך הייתה התעלמות מפנייתו.

תנועת אומ"ץ עקבה בחודשים האחרונים אחר פעילותה של הממשלה החדשה בתחום המאבק בשחיתות והמסקנות שלנו עגומות למדי. לדעתנו נעשה מעשה שלא יעשה, כאשר האחריות על משרדי המשפטים ובטחון הפנים, וכן ראשות ועדת חוק חוקה ומשפט וייצוג בוועדה למינוי שופטים נמסרה למפלגה שראשה עומד שר החשוד בפלילים שבימים אלו ממשיך להיחקר ע"י המשטרה. נוצר מצב שבו נחקרים במדינת ישראל הופכים להיות בעלי עניין אצל חוקריהם והדבר אינו תורם לאמון הציבור בהגינותם של אישי ציבור כי אם להיפך.

העובדה שברגע האחרון מונה שר משפטים לא פוליטי, שכביכול צריך לסמן דרך חדשה מזו של קודמו בתפקיד, שהיה אויב מוצהר של בית המשפט העליון, אינה מעלה ואינה מורידה. יש כבר ניצנים ראשונים לכך ששר המשפטים הנוכחי פועל להחלשת כוחו של היועץ המשפטי לממשלה, באמצעות יוזמה לפיצול תפקידו. עיתוי של יוזמה זו הינו אומלל דווקא בימים אלו שיועץ המשפטי לממשלה הנוכחי מר מני מזוז וזה שיבוא אחריו, יצטרכו לקבל הכרעות כבדות משקל לגבי אישים פוליטיים שסרחו, יש צורך לחזק מוסד חיוני זה לביצור שלטון החוק בכלל ולחזוקת אמון הציבור במערכת המשפט בפרט.

תנועת אומ"ץ תמשיך לעמוד על המשמר של שמירת שלטון החוק, תעודד את הגופים האוכפים את החוק ותגן על המערכת המשפטית, על רבדיה השונים.